

פרשת וַיִּקְרָא — מידת הענווה

בתחילת הפרשה נאמר: "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵל מוֹעֵד לֵאמֹר" (א א). האות א' במילה וַיִּקְרָא כתובה בספר התורה באות זעירה. טעמים שונים נאמרו למסורת זו של כתיבת א' זעירה:

בספר "יד יוסף" כתב רבי יוסף צרפתי, מחכמי טורקיה, שהטעם לכך הוא על פי דברי הרמב"ן בטעם הקרבת הקורבנות. בפירושו לפרשתנו (א, ט) כתב הרמב"ן שכאשר עובר אדם עבירה, הרי הוא חוטא גם בגופו וגם בנפשו, ולכן ראוי היה להעניש אותו שיישרף גופו החוטא ושיישפך דמו המייצג את נפשו החוטאת. אבל הבורא, אב הרחמים, עשה חסד עם החוטא וציווה עליו להקריב קורבן תמורתו, ומה שהיה צריך להיעשות לחוטא עצמו ייעשה לקורבן שהביא: דם הקורבן יזרק על צדדי המזבח, וגופו של הקורבן יישרף על גבי המזבח. כאשר יתבונן המקריב ויראה שכל מה שנעשה בקורבן היה ראוי שיעשה בו, יבוא לידי חרטה ויקנה בעצמו את מידת הענווה והשפלות. על כך רומזת האות א' הזעירה בתחילת הפרשה, שהיסוד הראשון בהבאת קורבן הוא ההכנעה והענווה, וכמו שנאמר בתהלים (נא יט): "זָכַחַי אֲלֵהֶם – רִוַח נִשְׁבְּרָה".

בהמשך הפרשה אנו פוגשים שוב יסוד זה באיסור להקריב על המזבח חמץ, ככתוב (ב יא): "כֹּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַה' לֹא תַעֲשֶׂה חֶמֶץ, כִּי כֹל שֶׂאֵר וְכֹל דְּבַשׁ לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לַה'", וכפי שביאר "ספר החינוך" (מצנה קיז), לפי שהשאור מגביה עצמו, ולכן נצטוונו שלא להקטירו על המזבח כדי לרמוז ש"תוֹעֵבֶת ה' כָּל גְּבִיה לֵב" (משלי טז ה).

מפסוק זה במשלי למד רב נחמן בר יצחק במסכת סוטה (ה.) שיש להתרחק לגמרי ממידת הגאווה. רבנו יונה בספרו "שערי תשובה" (א כז) הוסיף על כך שחוק מהחטא שבגאווה עצמה, היא גם גורמת לעבירות נוספות, וגם מקשה על היחלצות מהרגלים רעים. בעל הגאווה מסור ביד יצרו, והואיל והוא "תוֹעֵבֶת ה'" אין ה' עוזר לו להינצל מיצרו.

בהלכות דעות (פרק ב הלכה ג) כתב הרמב"ם שבניגוד לכל המידות והתכונות שהדרך המומלצת היא הדרך הממוצעת והמאוזנת – ממידת הגאווה יש להתרחק בקיצוניות, וכמו שמתוארת הענווה הקיצונית של משה רבינו: "וַיְהִי מֹשֶׁה עֵנּוּ מְאֹד מִפְּלֵ הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" (במדבר יב ג).

על פי זה פירש בעל הטורים בפירושו הקצר מדוע נכתבה האות א' הזעירה במילה וַיִּקְרָא: משה לא רצה שיהיה כתוב "וַיִּקְרָא אל משה", אלא שיהיה כתוב מלשון מקרה: "וַיִּקְרָא אל משה", כמו שכתוב אצל בלעם (במדבר כג ד), שהקב"ה דיבר איתו במקרה. אבל הקב"ה אמר למשה שיכתוב "וַיִּקְרָא" עם א', להורות על מעלתו שהקב"ה מתגלה אליו וקורא לו בקביעות ולא במקרה; אך משה מגודל ענוותנותו כתב את האות א' קטנה.

ארץ ישראל   אמונה   טהרת המשפחה   בית המקדש   פרשת שבוע   תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
מתוך אתר שי לשי" : shayleshay.co.il

מכאן למדנו שבעל ענווה, שה"אני" שלו איננו תופס נפח, וכל כולו כלי שרת לקב"ה, הרי הוא "צינור נקי" שדבר ה' יכול לעבור דרכו, ולכן הוא זוכה להתגלות ה'.